

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
 Geliş Tarihi / Date Received : 09.12.2021
 Kabul Tarihi / Date Accepted : 18.12.2021
 Yayın Tarihi / Date Published : 31.12.2021
 e-Issn : 2636-8838
 DOI : 10.51576/yegah.1034480

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJİ DERSİ İÇİN SINAV ÖRNEĞİ

SOYSAL Nuh Fikri¹

DÖNMEZ Ali Orhan²

ÖZ

Türk halk müziği solfeji dersi için ders materyali oluşturmak ne kadar önemli ise bir o kadar da bu dersin sınavının yöntemi önemlidir. Ders kitabı ile dersin sınav yöntemi birbiriyle uyumlu olacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Günümüzde halk müziği solfeji dersi için kaynakların az oluşuna istinaden halk müziği solfeji dersine kaynak olması için yayınladığımız kitap ile uyumlu olacak şekilde bir sınav örneği hazırladık. Bu sınav örneği teori, ritmik okuma, solfej, dikte, deşifre ve işitme kısımlarından oluşmaktadır. Öğrencinin halk müziğine yönelik işitme becerisi kazanması için işitme, nota okuma becerisi kazanması için ritmik okuma, nota yazma becerisi kazanması için dikte, türkü solfeji yapabilmesi için solfej, nazari bilgileri anlayıp uygulayabilmesi için nazari ve bütün öğrendiklerini test edebileceği veya uygulayabileceği deşifre sınav bölümleri oluşturulmuştur. Bunların puanlanması işitme 10p, ritmik okuma 10p, solfej 10p, dikte 20p, teori

¹ Prof. Dr. Nuh Fikri SOYSAL, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Müziği Bölümü, fikrisoysal@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3807-0154>

² Öğr. Gör. Dr. Ali Orhan DÖNMEZ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Müziği Bölümü, aliorhand@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2721-7747>

20p ve deşifre 30p şeklinde toplamda 100 puan olarak tasarlanmıştır. Bu çerçevede bu çalışmanın alana yararlı olacağı ve bu tür çalışmaların çoğalmasının önemli olduğu düşüncesindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Halk müziği, Türk halk müziği, sınav örneği, Türk halk müziği sınav örneği, müzik eğitimi.

EXAM SAMPLE FOR TURKISH FOLK MUSIC CLASS

ABSTRACT

As important as it is to create course material for the Turkish folk music solfeggio lesson, the method of the examination of this lesson is also important. The course book and the exam method of the course should be designed to be compatible with each other. Due to the insufficient resources for the folk music class today, we have prepared an exam sample in accordance with the book we have published to be a source for the folk music class. This exam sample consists of theory, rhythmic reading, solfeggio, transcribing music, sight-reading and ear training parts. The student's ear hearing skills for folk music, rhythmic reading to gain the ability to read musical notes, transcribing music to gain the ability to write what you hear, solfeggio for folk song solfege, theory for understanding and applying music theoretical knowledge, and sight-reading exam sections where they can test or apply all they have learned have been created. Scoring of these was designed as 10p for hearing, 10p for rhythmic reading, 10p for solfeggio, 20p for dictation, 20p for theory and 30p for sight-reading, with a total of 100 points marks. In this context, we think that this study will be beneficial to the field and that it is important to increase the number of such studies.

Keywords: folk music, Turkish folk music, exam sample, Turkish folk music course exam sample, music education.

GİRİŞ

Aslında sınav konusu bilimsel açıdan gözlem ve deneylere dayalı geçerli ve güvenilir veridir. Yani girdileri, süreci, çıktıları ve kontrolü olması gerekir(Baykul, 2015). Ancak Türk müziği eğitiminde henüz bu zeminin oluştuğunu söyleyemeyiz. Türk müziği eğitimine yönelik, bilişsel, duyuşsal ve

psikomotor kazanım özellikleri çerçevesinde programların geliştirilmesini ümit ediyoruz. Sınavlarının ise geçerlilik ve güvenilirlik yönünü de istatistiksel verilerle tartışacağımız zamanda gelecektir. Türk müziğinde çalgı eğitiminin “metotsuz, müfredatsız” şekilde öğretilmeye başlandığı Işıktaş tarafından Tura’dan aktarılmakta, yine aynı çalışmada üslup ve tavrın meşkle kazanılabileceği gerçeğini vurgulayarak modernleşme ile birlikte pedagojik temellere dayanarak yeni dünya ile köklerimizi irtibatlandırmamız gerektiği bildirilmektedir(Işıktaş, 2016). Yazar çalışmasının devamında halk müziğine yönelik önce “notasız saz öğretilir” örneğinin daha sonra “hakiki notalı” eğitime dönüşümünün bir paradoks olduğunu, öğrencinin hocaya başvurduğu çağların artık notanın öğrencinin ayağına gönderildiği döneme dönüştüğünü bildirmektedir (Işıktaş, 2016). Türk müziği konservatuvarlarında genel olarak çalgıya yönelik metodolojik eğitimden uzak bir sistem ile ilerlendiği, eğer metodolojik bir eğitim modeli uygulanması durumunda eğitim kalitesinin artacağı, öğrencilerin kendi tekniklerini geliştirebileceği, ve daha bilimsel kabul edilebileceği bildirilmektedir(Aksungur, 2010). Bağlama eğitimi meşk ve usta çırak ilişkisi ile yürütüldüğü ancak 21. Yüzyılın ikinci çeyreğine girerken metodolojik ve akademik programlı modellerinde bazı kurumlarda tercih edilir hale geldiği aktarılmaktadır (Akkaş & Güler, 2021; Aykurt & Börekçi, 2020). Misket düzeninin eğitime ilişkin bir çalışmada buna dair metodolojik yaklaşıma ihtiyaç olduğu belirtilmektedir(Gerekten & Özdek, 2020). Cumhuriyet döneminden itibaren metodolojik yaklaşımların arttığı ancak geliştirilmesi gerektiği(Bodur, 2019; Kaya & Özdek, 2020), Türk müziğinin gelişimi için Türk müzik sistemine göre hazırlanmış metotlar oluşturulması gerektiği bildirilmektedir(Demirkaya, 2015). Bir diğer taraftan Türk müziğinde yeterli sayıda metodolojik çalışmanın olmayışı Cumhuriyet döneminde siyaseten alınan bir takım kararların etkili olabileceği bildirilmiştir(Yiğit & Karakaya, 2010). Halk müziği çalgılarının eğitiminin geliştirilmesi gerektiği istenilen düzeyde olmadığı(Erarslan, 2019), klarnet eğitiminin Türk müziği açısından geliştirilebileceği ve çağdaş metodolojik yaklaşımlarla yapılması gerektiği aktarılıyor(Yılmaz, 2020). Müzik öğretim araçları olarak metotların modern toplumsal düzen içinde kaçınılmaz şekilde ihtiyacı karşıladığı öne sürülmektedir (Işıktaş, 2016). Işıktaş araştırmasını şöyle bitiriyor; “öğrenci ister metot ile isterse meşk ile bilgisini artırma yoluna gitsin, kültürle yoğrulmadığı, sanata manevi anlamda dokunmadığı sürece müzikal ifadesinin oluşmasında bu yöntemlerin hiçbiri işe yaramayacaktır.” Ergöz tarafından bugün yüksek öğretim kurumlarında daha iyi eğitim için her dersin metodolojisinin oluşturulması gerektiği bildirilmektedir(Ergöz, 2008). Türk müziğinin bütün alanlarında bu ihtiyacın olduğu ortadadır.

Herkesin uzman olduğu bir konuyu sahiplenip bir ölçme ve değerlendirme uzmanı ile birlikte çalışması buna dair metotlar geliştirmesi ile ancak bu problemler çözülebilecektir. Buna göre bizde Türk halk müziği solfeji dersleri için ihtiyaca binaen ders kitabı yayınlanmıştır. Akabinde ise bu dersin sınavlarının nasıl yapılacağına yönelik klasik yaklaşımın geliştirilmesi gerektiği kanaatinde olduğumuzdan yararı olacağı düşüncesiyle bir örnek oluşturduk.

Metodoloji

Dersler işlenirken betimsel gözleme yapılmıştır. Buna göre sadece sınav yapılması yerine öğrencilerinde yararına olacak gerçek hayatlarında tatbik edebilecekleri bir sınav modelinin oluşturulması amaçlanmıştır. Tarihsel metod ile kaynaklar incelenmiş ve kavramsal yapı oluşturulmuştur.

Türk halk müziğinde klasik eğitim modeli

Türk halk müziği solfeji ve nazariyatı (THMSN) dersi klasik olarak nazari bilgi, dikte, deşifre ve solfejden oluşmaktadır. Türk halk müziğinde (THM) nazari bilgi olarak usul kavramı ve çeşitleri anlatılır. Temel olarak 2, 3 ve 4 zamanlı ana usuller ile başlanır. Bu usullerden oluşan eserler THMSN dersine birinci dönem için konu olmaktadır. Dikte belirtilen usuller çerçevesinde THM repertuarından hoca tarafından seçilir. Bu eser zorluğunu dersin hocası sınıfın son durumuna göre belirler. Seçilen eser ders uygulayıcısı tarafından bağlama eşliğinde icrası yapılır ve öğrenciler tarafından notaya alınır. Solfej ise ilgili dönemin usulleri çerçevesinde THM repertuarından seçilmiş eserlerin solfejinin yapılmasından oluşmaktadır. Deşifre ilgili dönemin usullerinden oluşan THM repertuarından seçilmiş bir eserin ilk görüşte sesleri, ritimleri ve nazari bilgileriyle seslendirilmesinden oluşmaktadır. Dikte 40p değerindedir. Başlangıç olarak 2 zamanlı ana usullü türkülerden ritim tartım kalıpları ve nota değerleri bakımından kolaydan zora doğru, seçilen türkülerin diktesi ve solfeji yapılır. Örneğin; Mustafa Hoşsu tarafından derlenen Tunceli/Pülümür yöresine ait TRT Rep. No: 70 numaralı “Ela Gözlerini Sevdiğim Dilber” isimli 2 zamanlı türkünün diktesi yapılır sonra birlikte solfeji yapılarak okunur. Dikte yapılırken; kullanılan çalgı bağlamadır. İlk derslerde türkülerin sadece notaları yazılırken, ileriki derslerde notalarla beraber sözleri de yazılır. Dikte sırasında, önce türkü baştan sona bir defa çalınır ve söylenir. Öğrenci türkünün usulünü ve makam dizisini bularak türkü hakkında bilgi sahibi olur. Sonra, türkünün karar sesi referans olarak duyurulur. Sözlü ve sözsüz eserler dahil olmak üzere her ölçü 4 defa tekrar edilerek

çalınır. Öğrenci ilk iki tekrarda usulü ve tartımları yazar, diğer iki tekrarda ise sözleri yazar. 4. Tekrardan sonra ikinci ölçüye geçilir. Aynı şekilde 4 tekrar yapılarak dikte yapılmış olur. Başlangıçta ölçü sayısı az olan türküler seçilirken, ileriki sınıflarda ölçü sayısı artar ve bir sayfalık türkülerin tümü yazılır. Daha sonra türkü baştan sona tekrar 1 defa çalınır. Öğrenci eksiklerini ve yanlışlarını bu şekilde kontrol etme ve düzeltme fırsatı bulur. Deşifre 30p değerindedir. Geçilen usuller ile ilgili 2, 3 veya 4 zamanlı bir usulde sınıf düzeyine göre belirlenen bir türkünün deşifresi istenir. Örneğin “Büyük cevizin dibi” TRT Rep No: 142. Genel olarak eserin tamamı okunmasa bile solfej yapmada edinilen hakimiyet, seslerin doğru frekanslarla okunması ve usulün doğru vurulması neticesinde başarılı kabul edilerek tam puan verilir. Özellikle zor olan ritim tartım kalıplarının olduğu ölçüler puanlamada esas alınır. Solfej ise 20p değerindedir. Daha önce derste geçilen bir türkünün solfeji istenir. Derste geçildiği için türkünün eksiksiz ve takılmadan usulüyle birlikte solfejinin yapılması halinde tam puan verilir. Herhangi bir duraklama ya da takılma olursa türkü puanlamaya alınmaz. Nazari bilgi ise 10p değerinde olup THM usul yapısı ile ilgili sorulara yer verilmektedir.

Türk Halk Müziği Solfeji Dersi “Yeni Sınav Önerisi”

THMS dersinin ayrı bir müzik nazariyesi dersi olarak tesis edilmesini bilimsel açıdan doğru bulmadığımızı, buna istinaden bu dersin amacının Türk müziği nazariyesi çerçevesinde Türk halk müziği solfeji dersi şeklinde tasarlanmasının çağımıza daha uygun olduğu kanaatindeyiz. Buna bağlı olarak THMS dersi sınavlarının da nasıl yapılacağını tartışmak, çağın gerektirdiği değerlendirme kriterlerine uygun sınav içeriğinin hazırlanması günümüzde önemli bir adım olacağı kanaatindeyiz. Buna göre yeni model önerisi Teori, İşitme, Ritmik okuma, Solfej, Dikte ve Deşifre kısımlarından oluşmaktadır. Sınav iki şekilde yapılabilir. Dikte kısmının yazılı diğer kısımların performans dayalı yapılabileceği gibi büyük bölümünün de çoktan seçmeli sorulardan oluşacak şekilde yapılabileceği düşünülmektedir.

Teori (20p)

Türk müziği nazariyesi ve Batı notası çerçevesinde halk müziği solfeji dersinin nazari yapısı şekillenmektedir. Buna göre tasarlanmış teori sınavı yapılması yararlı olacaktır. Teori toplu şekilde yapılabilen yazılı bir sınavdır. Buna göre sorular hazırlanabilir.

İşitme (10p)

Sınavdan toplam 10 puan alınabilir. Dönem boyunca bağlama çalgısı ile işlenen makamlar çerçevesinde işitme çalışılır. Buna dair toplamda 5 soru sorulur. Her soru 2 puan değerindedir. Bu soru tipi iki şekilde sorulur. Birincisi bağlamadan ses verilerek öğrencinin tespit etmesi istenir. İkincisi ise nota adları verilir öğrencinin seslendirmesi beklenir. İki aralık arka arkaya seslendirilerek ve nota adları söylenerek sorulur. Örneğin uşşak makamında işitme sınavı olunması durumunda bağlamadan La Re (I. – IV. dereceler) seslendirilerek sorulur. Öğrencinin bu notaların adlarını tanımlaması ve derecelerini söylemesi istenir. İkinci soru tipinde ise nota adları verilir öğrencinin nota adlarını sesleriyle seslendirilmesi beklenir. İşitmenin 3/5'i toplu şekilde yazılı yapılabilir.

Ritmik okuma (10p)

Yazıya geçirilmiş notaların nota adları ve ritimlerinin doğru şekilde okunması istenir. Kesinlikle notaların sesleriyle duyularını içermez solfej gibi okunmaz. Sınav süresi derste işlenen eser sayısının belirtilen metronomda okunmasını sağlayacak kadardır. Toplam 10 puan alınabilir. Bu puan dönem boyunca işlenen ritmik okuma eser sayısına bölünür. Örneğin 5 ritmik okuma eseri işlendiyse eser başı 2 puan alınabilir. Öğrenci bütünlük halinde 3 eser okuduysa alabileceği puan 6'dır. Ritmik okuma eserleri derste nasıl ve hangi metronomda okunacağı belirlenen ve işlenen eserlerdir. Dolayısıyla soruda cevapta bellidir. Öğrencinin çalışması durumunda tam puan alması beklenir. Ritmik okuma eserleri de nota adları ve ritimleriyle istenilen metronomda bütünlük halinde okunması durumunda puanlanabilir. Üç kez tekrar deneme hakkı verilebilir. Performansa dayalı bir ölçme yapılacaktır.

Solfej (10p)

Bireysel olarak sınav yapılır. Sınav süresi solfej eserlerinin sayısına bağlı olarak soruları cevaplayabileceği zaman kadar kullanılabilir. Yazıya geçirilmiş müzik eserlerinin nota adları, nota sesleri ve ritimleriyle ilgili metronomlarında bütünlük halinde okuma becerisi kazandırılmasını amaçlar. Solfej eserleri sözlü eserlerden oluşuyorsa sözlerden sorumlu olunmaz. Dönem boyunca ders kitabından veya hariçten okutulan/işlenen bütün solfej eserlerini kapsar. Önceden derste hoca tarafından en az bir kez işlenmiş olması gerekir. Derse gelmeyen öğrenciler derste işlenen solfej eserlerinin tamamından sorumludur. Solfej 10 puandır. 10 puan toplam solfej eser sayısına bölünür

ve ona göre puanlanır. Her solfej eserinin puanlanabilmesi için başından sonuna kadar, ilgili eserin metronomunda, sesleri ve ritimleriyle bütünlük halinde okunması gerekir. Bütünlük oluşturmeyen solfej eserleri kesinlikle puanlanmaz. Solfej eserleri daha önceden hoca tarafından işlendiğinden nasıl ve ne şekilde okunacağı kesinleşmiş soru tipidir. Soru ve cevap bellidir. Çalışılması durumunda tam puan alınması beklenir. Örneğin dönem boyunca 10 solfej eseri geçildiyse sınav puanının eser sayısına bölünmesiyle eser başına 1 puan verildiği bulunabilir. Öğrenci 5 solfej eserini bütünlük içinde okuduysa 10 puan üzerinden 5 puan alabilir. Performansa dayalı bir ölçme yapılacaktır.

Dikte (20p)

Dikte sınavı dersi alan bütün öğrencilerle toplu şekilde yazılı yapılır ve 8 ölçüden oluşur. Sınav süresi ders uygulayıcısının dikteye başlaması ve bitirmesini takiben öğrencilerin düzeltmelerini bitirmesi için mühlet verilmesinin ardından sona erer. Öğrencinin duyduğu sesleri ve ritimleri yazıya geçirebilme işitme becerisini geliştirmesini amaçlar. Dikte sorusu sorulan eserin metronomunda Bağlama ile icra edilir. Her ölçü iki kez çalınır. Her ikinci icra bir sonraki ölçüye bağlanarak çalınır. En başında ve sonunda eser başından sonuna kadar bir kez çalınır. 20p 8 ölçüye (sorulan ölçü sayısına) bölünür. Her ölçüye düşen puan değeri ise her ölçüde yer alan figür sayısına bölünür. Dikte sınavında her ölçüde yer alan nota ve ritmik yapıların puanlanabilmesi için halk müziğinin temel figür yapısının oluşması gerekir. Zira bu ders minimum düzeyde figür yapılarını sesleriyle ve ritmik yapılarıyla doğru şekilde tespit edilmesini gerektirir. Bir figüre ait bir sesin tek başına duyulması yine puanlanmaz. Önceki ve sonraki seslerle ilişkilendirilmiş bir figür yapısının ve halk müziğini oluşturan temel kalıpların tam olarak yazıya yansıtılması neticesinde puanlama yapılır. Eğer birinci ve ikinci figürler doğru yazıldı ise ikisi puanlanır. Yanlış veya eksik yazılan figürler kesinlikle puanlanmaz. Dönem boyunca öğrenilen bütün nazari kuralların tam olarak uygulanması beklenir. Örneğin bitiş çizgisi yanlış yapılırsa son ölçünün tamamı puanlanmaz. Ölçü çizgisinin yanlış yapılması ölçü çizgisinin solunda ve sağındaki ölçülerin puanlanmamasına neden olur. Eserin makamının veya ritminin yanlış yazılması eserin tamamının puanlanmamasına neden olabilir. Toplu şekilde yapılan bir yazılı sınavdır.

Deşifre (30p)

30 puan değerinde ve en önemli sınav bölümüdür. Sınav süresi 5 dakikadır. Bu bölümde öğrencinin dikte, solfej ve ritmik okuma becerilerinin tamamını bir arada bütünlük halinde kullanması beklenir. İlaveten öğrendiği bütün nazari kurallardan sorumludur. Ders uygulayıcısı tarafından dersin seviyesine uygun olarak seçilen 10 adet deşifre eseri belirlenir. Bu eserler belirlenirken makam, ritmik yapı, nazari bileşenler göz önünde bulundurulur. Örneğin müfredatta röpriz işlenmediyse röpriz içeren eserler deşifre eseri olarak seçilmez. Seçilirse de öğrenci sınava başlarken bilgilendirilerek sorumlu tutulmaz. Seçilen 10 adet eser rastgele sıralanır. Öğrenciler listeye göre bireysel olarak sınava alınır. Her gelen öğrenciden 1'den 10'a kadar bir sayı söylemesi istenir. Rastgele sıralanmış ve en son okunan eser öğrenci çıkarken rastgele 10 eserin arasına bir yere koyulur. Yeni gelen öğrenci 1'den 10'a kadar bir rakam söyler ve o eser kendi deşifre eseri olacaktır. Okumaya başlamadan önce eser incelenir. Öğrenci hazırım dedikten sonra 3 kez deneme hakkı bulunmaktadır. En küçük puanlanabilecek müzik yapısı figürdür. Bütüne etki edebilecek ritmik ve makamsal nazari hatalar yapılması durumunda puan verilmez. Örneğin uşşak makamında bir deşifre eseri hicaz gibi okunursa sıfır puan verilir. Bir diğer örnek sofyan usulünde bir eser Türk aksağı usulünde vurulursa yine puan verilmez. Performansa dayalı bir sınavdır.

SONUÇ

Çalışmanın sonunda şu sonuçlara ulaşılmıştır. Eserin usulünün bulunması, sol anahtarının çizilmesi, ölçülerin tamamlanması, makam çekirdek ezgisinin tespiti, nüans işaretlerinin istenilen şekilde sıralanması, sus işaretlerinin tanınması, ritim işaretlerinin anlamının yazılması, çıkarılmış ölçü çizgilerinin tespit edilerek eklenmesi, eksik notanın bulunarak yazılması, verilmiş notaların halk müziği çerçevesinde yeniden gruplanarak yazılması gibi sorular ile nazari sınavın oluşturulabileceği ve yazılı yapılabileceği, işitme sınavın çoktan seçmeli soru tipleriyle bir kısmının yazılı yapılabileceği, bu dersin ritmik okuma ders içeriğinin diz dövmek suretiyle kadim nazariyeye uygun şekilde planlanmasına ve sınavının da bu şekilde yapılması gerektiği, dikte sınavının sekiz ölçü şeklinde ders içeriği olarak işlenmesine ve sınavının da bu şekilde yapılmasına, deşifre sorusunun da diğer ders içeriği ile uygulanabilir olması münasebetiyle sekiz ölçü şeklinde verilmesine, solfej ders içeriğinin türkünün tamamına yönelik uygulanmasına ve buna istinaden sınavının da bu şekilde yapılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Türk halk müziği solfej dersi için yayınlanmış hem ders kitabı hem de sınav örnekleri olmadığından

öğrenciler ve dersin hocaları için yararlı olacağı kanaatindeyiz. Buna göre başkaca uzmanlar tarafından yayınlanacak materyallerin değerli olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akkaş, S., & Güler, E. (2021). Bağlamada Temel İcra Tekniklerinin Bağlama Öğretim Metodlarındaki Kullanım Durumu. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 7(1), 284-294. <https://doi.org/10.22252/ijca.945840>
- Aksungur, A. U. (2010). *Kanun sazının icrası öğretim teknikleri karşılaştırmalı kanun metodu analizleri ve kanun eğitimi etütleri*. <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/handle/20.500.12619/92878>
- Aykurt, H., & Börekçi, A. (2020). Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Eser Temelli Bozuk Düzeni Bağlama Öğretimi İçin Bir Repertuvar Modeli Önerisi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 17, 191-213. <https://doi.org/10.31722/ejmd.844849>
- Baykul, Y. (2015). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme & Klasik Test Teorisi ve Uygulaması*. <https://www.kitapyurdu.com/kitap/egitimde-ve-psikolojide-olcme-amp-klasik-test-teorisi-ve-uygulamasi/326413.html>
- Bodur, A. (2019). *Türkiye’de Ud Eğitimi İçin Yazılmış Metodların Karşılaştırmalı İncelenmesi*. <http://earsiv.odu.edu.tr:8080/jspui/handle/11489/1132>
- Demirkaya, E. (2015). *Müzik eğitimi ana bilim dallarında bireysel çalgı bağlama derslerinde Konya tavrının öğretilme durumu*. <http://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12452/674>
- Erarslan, U. (2019). *Mesleki müzik eğitim kurumlarında yürütülen Türk halk müziği üfleme çalgılar eğitiminin öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. <http://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12452/6788>
- Ergöz, H. S. (2008). Türk Müziği Nazariyesi ve Solfeji Derslerinde Metodoloji. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 1(1), 41-51.
- Gereken, S. E., & Özdek, A. (2020). Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Bağlama Derslerinde Misket Düzeni Öğretiminin Akademisyen Görüşleri Aracılığıyla Betimlenmesi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 16, 328-353. <https://doi.org/10.31722/ejmd.757543>
- İşıқтаş, B. (2016). Yüzyıl Osmanlı-Türk Müziği İcrasında Metodoloji Meselesi. *20.Yüzyıl Osmanlı-Türk Müziği İcrasında Metodoloji Meselesi*, 50-60.

Kaya, G., & Özdek, A. (2020). *Bağlama/Saz Eğitimi İçin Yazılmış Etüt ve Egzersiz Kitaplarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. 8(2), 126-147.

Yılmaz, L. (2020). *Türkiye’de yayımlanmış Türk müziği sol klarnet öğretim metotlarının makamsal, teknik ve teorik açılardan karşılaştırmalı incelenmesi*.
<http://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12452/5155>

Yiğit, N., & Karakaya, O. (2010). *Türk Müziği Anasanat Dallarında Koro Eğitimi Ve Yönetimi Uygulamaları*. 29, 29-47.

EK 1: Sınav Örneği

Teori bölümü: (Toplam 20p)

1. Aşağıdaki eserlere (a, b, c) ritim işaretlerini yazınız. Her biri 1p değerindedir.

a)

Binali Selman’dan alınma

b)

Teslim Abdal’a ait İzzet Savaş’tan alınma

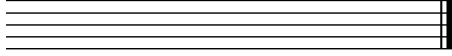

c)

Osman Aksu’dan alınma

2. Portenin başına halk müziğinde kullanılan anahtarı ekleyiniz. (1p)

3. Aşağıda verilen türkülerin boş bırakılan ölçülerini usulüne göre kendi hissiyatınız doğrultusunda doldurunuz. Her biri 1p değerindedir.

a)

Nim Sofyan

4

b)

Semai

5

c)

Sofyan

4

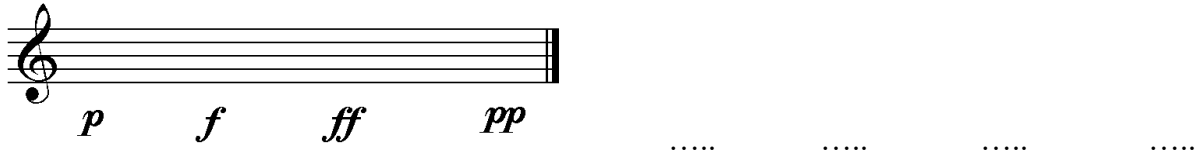

4. Aşağıda verilen çekirdek ezginin tanımını seçiniz. (1p)

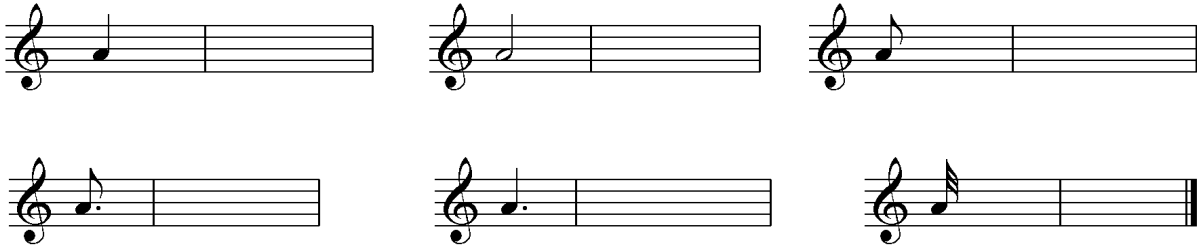

a) Hicaz b) Kürdi c) Uşşak d) Nikriz e) Segah

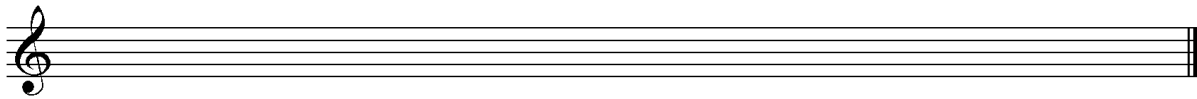
5. Aşağıda verilen nüans işaretlerini güçlüden hafife doğru sıralayınız. (1p)

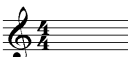
6. Aşağıda verilen notaların (toplam 6 soru) karşılığı olan sus işaretlerini yazınız. Her biri 1p değerindedir. Toplam 6p.

7. Aşağıda ki porteye uşşak çekirdek ezgiyi yazınız. (1p)

8. Aşağıdaki her portede verilen ritim işaretlerinin tam karşısına ne anlama geldiklerini yazınız. (1p)

9. Aşağıda verilen notanın usulüne göre notadan çıkarılmış ölçü çizgilerinin yerlerini tespit ederek ekleyiniz. (1p)

10. Aşağıda verilen notaların içinden bir nota eksiktir bulup yazınız. (1p)

11. Aşağıda verilen ilk iki portede verilen notaları halk müziği tartımları çerçevesinde tespit ederek nota yazımına uygun şekilde yeniden gruplayarak boş bırakılan porteye yazınız. (1p)

İşitme Sorusu: (10p)

1. İşitme soruları için çoktan seçmeli şıklar aşağıda verilmiştir. Buna göre size seslendirilen aralığı aşağıda verilen seçeneklerden bulup işaretleyiniz. Toplam 5 soru sorulacaktır. Her bir soru 2p değerindedir.

Ders uygulayıcısı için soru örneği:

Öğrenciler için çoktan seçmeli cevaplar:

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

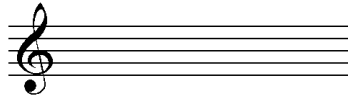
h)

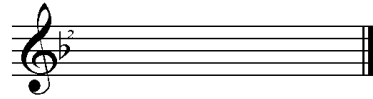
Buna göre doğru cevabın f seçeneği olduğu bu şıkkı işaretleyenlerin puan alması gerektiği ortadadır. Birinci soru gibi toplamda üç soru hazırlayıp sınav kağıdına eklenebilecektir. İşitme için performansa dayalı iki soruda aşağıdaki gibi düşünülmüştür. Buna göre ders uygulayıcısı nota adlarını vermeli öğrenci o aralığı seslendirerek duyurmalıdır.

Notaların adları verilerek
sorulacak sorular:

Do - Re

Sib2 - La

Ritmik Okuma: (Toplam 10p her soru 3.3p)

2. Aşağıda verilmiş olan ritmik okuma eserini 120 metronomda okuyunuz.

a) Nim sofyan usulünde (3.3p)

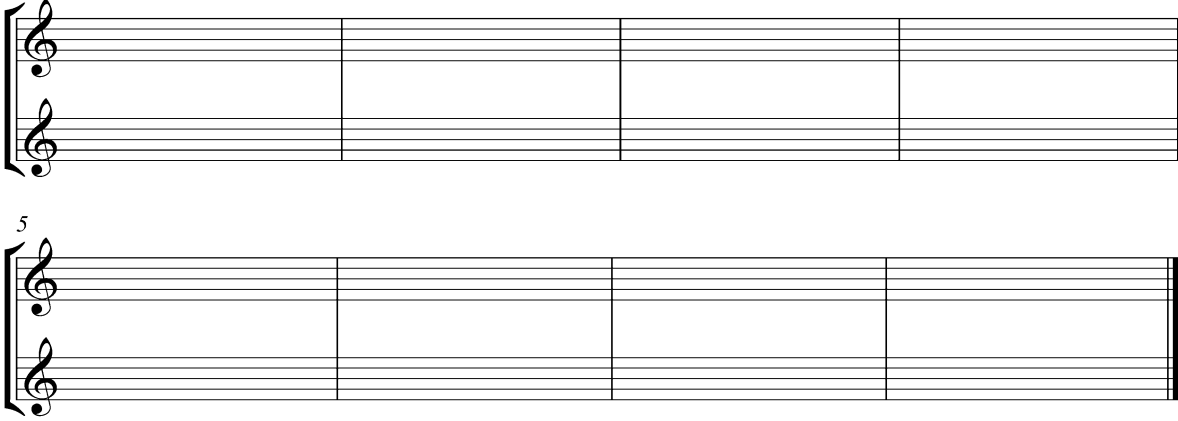
b) Semai usulünde (3.3p)

c) Sofyan usulünde (3.3p)

Dikte (Toplam 20p, her ölçü 2,5p veya her figür 1,25p)

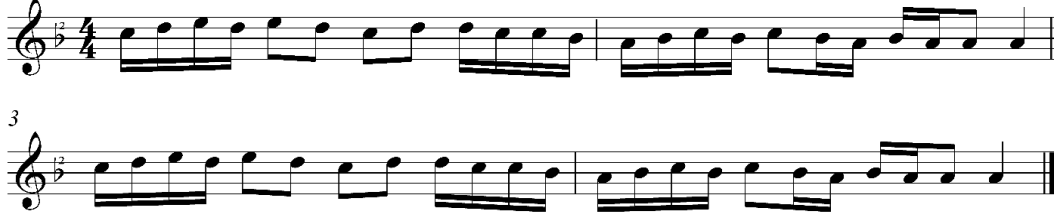
3. Ders uygulayıcımız tarafından icrası yapılan (örnekte verilen) dikte eserini notaya alınız.

Dikte yapılabilmesi için öğrencilere bırakılmıştır.

Deşifre (30p)

4. Aşağıda verilen deşifre eserini seslendiriniz.

Solfej (Toplam 10p, her soru 3.3p)

5. Aşağıda verilen solfej eserlerini derste işlediğiniz şekilde usulüyle birlikte seslendiriniz.

a)

(Not: Türkünün sözleri notadan çıkarılmıştır.)

b)

Musical notation for section b) in 2/4 time, key of B-flat major. The notation consists of four staves of music. The first staff starts with a 7-measure rest. The second staff starts with a 6-measure rest. The third staff starts with an 11-measure rest. The fourth staff starts with a 16-measure rest. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

(Not: Türkünün sözleri notadan çıkarılmıştır.)

c)

Musical notation for section c) in 2/4 time, key of B-flat major. The notation consists of six staves of music. The first staff begins with a section symbol (§). The second staff starts with a 5-measure rest. The third staff starts with a 9-measure rest. The fourth staff starts with a 12-measure rest. The fifth staff starts with a 16-measure rest. The sixth staff starts with a 22-measure rest and ends with a section symbol (§). The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

(Not: Türkünün sözleri notadan çıkarılmıştır.)